

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

16 iulie 2020*

„Trimitere preliminară – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Politica privind azilul – Proceduri comune de acordare și de retragere a protecției internaționale – Directiva 2013/32/UE – Articolele 14 și 34 – Obligația de a da solicitantului protecției internaționale posibilitatea de a avea un interviu personal înainte de adoptarea unei decizii de inadmisibilitate – Încălcarea obligației în timpul procedurii în primă instanță – Consecințe”

În cauza C-517/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, Germania), prin decizia din 27 iunie 2017, primită de Curte la 28 august 2017, în procedura

Milkiyas Addis

împotriva

Bundesrepublik Deutschland,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul E. Regan, președinte de cameră, domnii I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešić (raportor) și C. Lycourgos, judecători,

avocat general: domnul G. Hogan,

grefier: doamna M. Krausenböck, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 15 ianuarie 2020,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Addis, de K. Müller, Rechtsanwältin;
- pentru la Bundesrepublik Deutschland, de M. Henning și A. Horlamus, în calitate de agenți;
- pentru guvernul german, inițial de J. Möller, T. Henze și R. Kanitz și ulterior de J. Möller și R. Kanitz, în calitate de agenți;
- pentru guvernul belgian, de M. Jacobs, C. Van Lul, C. Pochet și F. Bernard, în calitate de agenți;
- pentru guvernul ceh, de M. Smolek, J. Vlácil și A. Brabcová, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: germana.

- pentru guvernul francez, de D. Colas, E. de Moustier și E. Armoët, în calitate de agenți;
 - pentru guvernul maghiar, de M. Z. Fehér, G. Tornyai și M. M. Tátrai, în calitate de agenți;
 - pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman și C. S. Schillemans, în calitate de agenți;
 - pentru Comisia Europeană, de C. Ladenburger și M. Condou-Durande, în calitate de agenți,
- după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 19 martie 2020,
- pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 12 alineatul (1) din Directiva 2005/85/CE a Consiliului din 1 decembrie 2005 privind standardele minime cu privire la procedurile din statele membre de acordare și retragere a statutului de refugiat (JO 2005, L 326, p. 13, Ediție specială, 19/vol. 7 p. 242) și a articolului 14 alineatul (1) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO 2013, L 180, p. 60, denumită în continuare „Directiva privind procedurile”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Milkiyas Addis, pe de o parte, și Bundesrepublik Deutschland (Republica Federală Germania), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea unei decizii a Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Oficiul Federal pentru Migrație și Refugiați, Germania) (denumit în continuare „Oficiul”) prin care i s-a refuzat persoanei interesate beneficiul dreptului la azil.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2005/85

- 3 Potrivit articolului 1, Directiva 2005/85 avea ca scop să stabilească standarde minime cu privire la procedurile de acordare și retragere a statutului de refugiat.
- 4 Articolul 12 din această directivă, intitulat „Interviul personal”, prevedea:

„(1) Înainte de adoptarea unei hotărâri de către autoritatea decizională, solicitantului de azil i se dă posibilitatea de a avea un interviu personal cu privire la cererea sa de azil cu o persoană competentă, în temeiul legislației interne, să efectueze acest interviu.

[...]

(2) Interviul personal poate fi omis în cazul în care:

- (a) autoritatea decizională este în măsură să adopte o hotărâre pozitivă pe baza probelor disponibile sau

- (b) autoritatea competentă a avut deja o întâlnire cu solicitantul în scopul de a-l asista la completarea cererii și la furnizarea informațiilor esențiale cu privire la cerere, [...] sau
- (c) autoritatea decizională, pe baza unei examinări complete a informațiilor furnizate de solicitant, consideră că cererea este neîntemeiată în cazurile în care se aplică circumstanțele menționate la articolul 23 alineatul (4) literele (a), (c), (g), (h) și (j).

(3) Interviuul personal poate fi omis, de asemenea, în cazurile în care, în mod rezonabil, nu este posibil să aibă loc, în special atunci când autoritatea competentă consideră că solicitantul nu poate sau nu este în măsură să fie intervievat din cauza unor circumstanțe durabile independente de voința sa. Atunci când există îndoieli, statele membre pot solicita un certificat medical sau psihologic.

În cazul în care statul membru nu oferă solicitantului sau, după caz, persoanei aflate în întreținere posibilitatea unui interviu personal în temeiul prezentului paragraf, se fac eforturi rezonabile pentru a permite solicitantului sau persoanei aflate în întreținere să prezinte noi informații.

(4) Lipsa unui interviu personal în conformitate cu prezentul articol nu împiedică autoritatea decizională să adopte o hotărâre cu privire la o cerere de azil.

(5) Lipsa unui interviu personal în temeiul alineatului (2) literele (b) și (c) și al alineatului (3) nu trebuie să afecteze în mod negativ hotărârea autorității decizionale.

(6) Independent de articolul 20 alineatul (1), statele membre, atunci când hotărăsc cu privire la o cerere de azil, pot ține seama de faptul că solicitantul nu s-a prezentat la interviul personal, cu excepția cazului în care a avut motive întemeiate de a nu se prezenta.”

- 5 Articolul 25 din directiva menționată, intitulat „Cereri inadmisibile”, prevede la alineatul (2):

„Statele membre pot considera o cerere de azil ca inadmisibilă în temeiul prezentului articol în cazul în care:

- (a) un alt stat membru a acordat statutul de refugiat;

[...]”

Directiva privind procedurile

- 6 Directiva privind procedurile a reformat Directiva 2005/85.

- 7 Considerentele (16), (18), (22), (29) și (32) ale Directivei privind procedurile sunt redactate după cum urmează:

„(16) Este esențial ca deciziile privind toate cererile de protecție internațională să fie luate pe baza faptelor și, în primul rând, de autorități al căror personal are cunoștințe corespunzătoare sau a beneficiat de formarea necesară în materie de protecție internațională.

[...]

(18) Este atât în interesul statelor membre, cât și al solicitanților de protecție internațională să se ia o decizie cât de repede posibil cu privire la cererile de protecție internațională fără a aduce atingere unei examinări adecvate și complete.

[...]

(22) De asemenea, este atât în interesul statelor membre, cât și în cel al solicitanților să se asigure o recunoaștere corectă a necesităților de protecție internațională încă din primă instanță. [...]

[...]

(29) Este posibil ca anumiți solicitanți să necesite garanții procedurale speciale, din cauza, *inter alia*, a vârstei, a sexului, a orientării sexuale, a identității sexuale, a unui handicap, a unei boli grave, a unor afecțiuni sau tulburări mentale sau ca urmare a torturii, violului sau altor forme grave de violență psihologică, fizică sau sexuală. Statele membre ar trebui să depună eforturi pentru a identifica solicitanții care au nevoie de garanții procedurale speciale înainte de luarea unei decizii în primă instanță. [...]

[...]

(32) În vederea asigurării unei egalități reale între cererile depuse de femei și cele depuse de bărbați, procedurile de examinare ar trebui să acorde atenție egalității dintre sexe. În special, interviurile personale ar trebui să fie organizate astfel încât să permită atât solicitanților femei, cât și solicitanților bărbați să vorbească despre experiențele lor. [...]"

8 Potrivit articolului 1 din Directiva privind procedurile, scopul acesteia este de a stabili proceduri comune de acordare și retragere a protecției internaționale în temeiul Directivei 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO 2011, L 337, p. 9).

9 Articolul 2 din Directiva privind procedurile prevede:

„În sensul prezentei directive:

[...]

(b) «cerere de protecție internațională» sau «cerere» înseamnă cererea depusă de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid în scopul obținerii protecției din partea unui stat membru, care poate fi înțeleasă ca solicitarea statutului de refugiat sau de protecție subsidiară, și prin care nu se solicită în mod explicit alt tip de protecție care se află în afara domeniului de aplicare al Directivei [2011/95] și care poate fi cerut separat;

[...]

(f) «autoritate decizională» înseamnă orice organism cvasijudiciar sau administrativ dintr-un stat membru responsabil de examinarea cererilor de protecție internațională și având competența de a hotărî în primă instanță în astfel de cazuri;

[...]”

10 Articolul 4 din Directiva privind procedurile, intitulat „Autorități responsabile”, prevede:

„(1) Statele membre desemnează pentru toate procedurile o autoritate decizională care răspunde de examinarea corespunzătoare a cererilor în conformitate cu prezenta directivă. Statele membre se asigură că autoritatea dispune de mijloacele corespunzătoare, inclusiv suficient personal competent, pentru îndeplinirea sarcinilor sale în conformitate cu prezenta directivă.

[...]

(3) Statele membre se asigură că personalul autorității decizionale menționat la alineatul (1) este format în mod corespunzător. [...] Persoanele care interviează solicitanții în temeiul prezentei directive trebuie, de asemenea, să fi obținut cunoștințe generale referitoare la probleme care ar putea afecta capacitatea solicitantului de a fi supus unui interviu, precum indicii că solicitantul ar fi putut fi supus torturii în trecut.

[...]”

11 Capitolul II din Directiva privind procedurile, intitulat „Principii fundamentale și garanții”, cuprinde articolele 6-30 din aceasta.

12 Articolul 12 din această directivă, intitulat „Garanțiile acordate solicitanților”, prevede:

„(1) Cu privire la procedurile prevăzute la capitolul III, statele membre se asigură că toți solicitanții de protecție internațională beneficiază de următoarele garanții:

[...]

(b) beneficiază, atunci când este necesar, de serviciile unui interpret pentru a prezenta autorităților competente argumentele lor. Statele membre consideră că este necesar să se furnizeze serviciile unui interpret cel puțin atunci când solicitantul trebuie să fie interviuat, astfel cum se menționează la articolele 14-17 și 34, și, în lipsa unor astfel de servicii [...]

[...]”

13 Articolul 14 din directiva menționată, intitulat „Interviul personal”, prevede:

„(1) Înainte de adoptarea unei decizii de către autoritatea decizională, solicitantului i se dă posibilitatea de a avea un interviu personal cu privire la cererea sa de protecție internațională cu o persoană competentă în temeiul legislației interne să efectueze acest interviu. Interviurile personale cu privire la fondul cererii de protecție internațională sunt efectuate întotdeauna de către personalul autorității decizionale. Prezentul paragraf nu aduce atingere articolului 42 alineatul (2) litera (b).

În cazul în care un număr mare de resortisanți ai unor țări terțe sau de apatrizi solicită simultan protecție internațională, ceea ce în practică nu permite autorității decizionale să efectueze într-un timp rezonabil interviurile cu privire la fondul fiecărei cereri, statele membre pot să prevadă implicarea temporară a personalului unei alte autorități în efectuarea acestor interviuri. În astfel de cazuri, personalul acestei alte autorități beneficiază în prealabil de formarea relevantă, [...]

[...]

(2) Interviul personal privind fondul cererii poate fi omis în cazul în care:

(a) autoritatea decizională este în măsură să adopte o decizie pozitivă în ceea ce privește statutul de refugiat pe baza probelor disponibile sau

(b) autoritatea decizională consideră că solicitantul nu poate sau nu este în măsură să fie interviuat din cauza unor circumstanțe durabile independente de voința sa. Atunci când există îndoieli, autoritatea decizională consultă un profesionist în domeniul medical pentru a stabili dacă starea care face ca solicitantul să nu poată sau să nu fie în măsură să fie interviuat este temporară sau are caracter de durată.

În cazul în care nu se efectuează un interviu personal în temeiul literei (b) sau, după caz, cu persoana aflată în întreținere, se fac eforturi rezonabile pentru a permite solicitantului sau persoanei aflate în întreținere să prezinte noi informații.

(3) Lipsa unui interviu personal în conformitate cu prezentul articol nu împiedică autoritatea decizională să adopte o decizie cu privire la o cerere de protecție internațională.

(4) Lipsa unui interviu personal în temeiul alineatului (2) litera (b) nu trebuie să afecteze în mod negativ decizia autorității decizionale.

(5) Independent de articolul 28 alineatul (1), statele membre, atunci când hotărăsc cu privire la o cerere de protecție internațională, pot ține seama de faptul că solicitantul nu s-a prezentat la interviul personal, cu excepția cazului în care a avut motive întemeiate de a nu se prezenta.”

14 Articolul 15 din aceeași directivă, intitulat „Cerințe cu privire la interviul personal”, prevede că:

„(1) Interviul personal are loc în mod normal fără prezența membrilor de familie, cu excepția cazului în care autoritatea decizională consideră necesară prezența altor membri de familie, în scopul unei examinări corespunzătoare.

(2) Interviul personal are loc în condiții care asigură o confidențialitate corespunzătoare.

(3) Statele membre iau măsuri corespunzătoare pentru a garanta că interviul personal are loc în condiții care îi permit solicitantului să prezinte toate motivele cererii sale. În acest scop, statele membre:

(a) se asigură că persoana care efectuează interviul este competentă pentru a ține seama de situația personală și generală în care se înscrie cererea, inclusiv de originea culturală, sexul, orientarea sexuală, identitatea sexuală sau de vulnerabilitatea solicitantului;

(b) în măsura posibilului, asigură efectuarea interviului cu solicitantul de către o persoană de același sex, dacă solicitantul cere acest lucru, cu excepția cazului în care autoritatea decizională are motive pentru a considera că solicitarea se bazează pe motive care nu au legătură cu dificultățile din partea solicitantului de a prezenta toate motivele solicitării sale;

(c) aleg un interpret, capabil să asigure o comunicare corespunzătoare între solicitant și persoana care efectuează interviul. Comunicarea are loc în limba pe care o preferă solicitantul, cu excepția cazului în care există o altă limbă pe care o înțelege și în care poate comunica în mod clar. În măsura posibilului, statele membre pun la dispoziție un interpret de același sex, dacă solicitantul cere acest lucru, cu excepția cazului în care autoritatea decizională are motive pentru a considera că solicitarea se bazează pe motive care nu au legătură cu dificultățile din partea solicitantului de a prezenta toate motivele solicitării sale;

(d) se asigură că persoana care efectuează interviul privind fondul unei cereri de protecție internațională nu poartă uniformă militară sau uniforma autorităților de asigurare a respectării aplicării legii;

(e) se asigură că interviurile cu minori se efectuează într-o formă adaptată acestora.

(4) Statele membre pot adopta norme privind prezența unor părți terțe la interviul personal.”

15 Capitolul III din Directiva privind procedurile, intitulat „Proceduri în primă instanță”, cuprinde articolele 31-43 din aceasta.

16 Articolul 33 din această directivă, intitulat „Cereri inadmisibile”, prevede la alineatul (2):

„Statele membre pot considera o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă numai în cazul în care:

(a) alt stat membru a acordat protecție internațională;

[...]”

17 Articolul 34 din aceeași directivă, intitulat „Norme speciale referitoare la interviul privind admisibilitatea”, prevede:

„(1) Statele membre permit solicitanților să își prezinte opiniile cu privire la aplicarea motivelor menționate la articolul 33 în situațiile lor personale, înainte ca autoritatea decizională să decidă cu privire la admisibilitatea cererii. În acest scop, statele membre efectuează interviuri personale privind admisibilitatea cererii. Statele membre pot face o excepție numai în conformitate cu articolul 42, în cazul unei cereri ulterioare.

[...]

(2) Statele membre pot prevedea ca personalul altor autorități decât autoritatea decizională să efectueze interviul personal privind admisibilitatea cererii de protecție internațională. În astfel de cazuri, statele membre se asigură că personalul respectiv primește, în prealabil, formarea de bază necesară, în special în ceea ce privește legislația internațională în domeniul drepturilor omului, acquis-ul în materie de azil și tehnicile de interviu.”

18 Capitolul V din Directiva privind procedurile, intitulat „Proceduri privind căile de atac”, cuprinde ca dispoziție unică articolul 46 din această directivă, intitulat „Dreptul la o cale de atac efectivă”, care prevede:

„(1) Statele membre se asigură că solicitanții de protecție internațională au dreptul la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești, împotriva:

(a) unei decizii luate cu privire la cererea lor de protecție internațională, inclusiv o decizie:

- (i) de a considera nefondată o cerere cu privire la statutul de refugiat și/sau de protecție subsidiară;
- (ii) de a considera inadmisibilă o cerere în temeiul articolului 33 alineatul (2);

[...]

(3) Pentru a se conforma alineatului (1), statele membre se asigură că o cale de atac efectivă prevede examinarea deplină și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept, [...]

[...]”

19 Articolul 51 alineatul (1) din Directiva privind procedurile prevede:

„Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma articolelor 1-30, articolului 31 alineatele (1), (2) și (6)-(9), articolelor 32-46, articolului 49 și articolului 50 și anexei I până la cel târziu 20 iulie 2015. Statele membre comunică de îndată Comisiei textul acestor dispoziții.”

20 Potrivit articolului 52 primul paragraf din această directivă:

„Statele membre aplică actele cu putere de lege și actele administrative menționate la articolul 51 alineatul (1) cererilor de protecție internațională depuse după 20 iulie 2015 sau după o dată anterioară și procedurilor de retragere a protecției internaționale începute după acea dată. Cererile depuse înainte de 20 iulie 2015 și procedurile de retragere a statutului de refugiat începute înainte de acea dată sunt reglementate de actele cu putere de lege și actele administrative adoptate în temeiul Directivei [2005/85].”

21 Articolul 53 primul paragraf din Directiva privind procedurile prevede:

„Directiva [2005/85] se abrogă pentru statele membre care au obligații în temeiul prezentei directive, începând cu 21 iulie 2015, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre privind termenul de transpunere în legislația internă a directivei menționate în anexa II partea B.”

22 În conformitate cu articolul său 54 primul paragraf, Directiva privind procedurile intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, care a avut loc la 29 iunie 2013.

Dreptul german

23 Articolul 24 din Asylgesetz (Legea privind dreptul de azil), în versiunea aplicabilă faptelor din litigiul principal (denumită în continuare „AsylG”), prevede la alineatul (1):

„[Oficiul] clarifică situația de fapt din cauză și strânge probele necesare. [...] Acesta interviează cetățeanul străin în persoană. [Oficiul] poate omite interviul, dacă intenționează să recunoască dreptul la azil al străinului sau dacă acesta a intrat pe teritoriu dintr-o țară terță sigură [...]”

24 Articolul 29 din AsylG, intitulat „Cereri inadmisibile”, prevede la alineatul (1):

„O cerere de azil este inadmisibilă atunci când

[...]

2. un alt stat membru al Uniunii Europene a acordat deja cetățeanului străin protecție internațională [...]

[...]”

25 Articolul 77 alineatul (1) prima teză din AsylG prevede:

„În litigiile guvernate de prezenta lege, instanța se întemeiază pe situația de fapt și de drept existentă la momentul ultimei ședințe; dacă aceasta statuează fără o ședință prealabilă, momentul determinant este cel la care se pronunță decizia.”

26 Articolul 46 din Verwaltungsverfahrensgesetz (Codul de procedură administrativă, denumită în continuare „VwVfG”) prevede:

„Anularea unui act administrativ care nu este lovit de nulitate [...] nu poate fi solicitată numai pentru motivul că actul a fost adoptat cu încălcarea normelor de procedură, de formă sau de competență teritorială, atunci când este evident că această încălcare nu a avut nicio incidență asupra fondului deciziei.”

- 27 Articolul 86 din Verwaltungsgerichtsordnung (Codul de procedură administrativă, denumit în continuare „VwGo”) prevede la alineatul (1):

„Instanța cercetează din oficiu faptele; persoanele în cauză sunt consultate în acest scop. Aceasta nu este ținută de observațiile și de cererile de probe ale persoanelor în cauză.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 28 Reclamantul din litigiul principal, care declară că este resortisant din Eritreea, a intrat în Germania în luna septembrie 2011 și a solicitat să beneficieze de statutul de refugiat. Din cauza mutilărilor pe care le prezenta la degete, consultările în baza de date Eurodac nu au putut, inițial, să conducă la identificarea sa.
- 29 Deși reclamantul din litigiul principal indicase, în cursul unui interviu care a avut loc la 1 decembrie 2011, că nu a intrat anterior în alt stat membru, analiza amprentelor sale digitale, obținute în luna iunie 2012, a arătat, însă, că el formulase deja o cerere de azil în Italia în cursul anului 2009. Invitate să preia persoana interesată, autoritățile italiene competente au răspuns, la 8 ianuarie 2013, că aceasta obținuse statutul de refugiat în Italia, astfel încât, întrucât procedura de azil se încheiase, preluarea sa nu putea fi avută în vedere decât în temeiul acordului de readmisie, iar nu în temeiul Regulamentului (CE) nr. 343/2003 al Consiliului din 18 februarie 2003 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe (JO 2003, L 50, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 56). La 26 februarie 2013, autoritățile italiene menționate au informat Bundespolizeipräsident (Direcția Poliției Federale, Germania) că a fost autorizată întoarcerea în Italia a reclamantului din litigiul principal.
- 30 Prin decizia din 18 februarie 2013, Oficiul a constatat, pe de o parte, că, din cauza intrării sale în Germania dintr-o țară terță sigură, și anume Italia, reclamantul din litigiul principal nu avea dreptul la azil în Germania și a dispus, pe de altă parte, returnarea sa la frontiera italiană.
- 31 Prin hotărârea din 15 aprilie 2013, Verwaltungsgericht Minden (Tribunalul Administrativ din Minden, Germania) a respins calea de atac introdusă împotriva acestei decizii.
- 32 Prin hotărârea din 19 mai 2016, Oberverwaltungsgericht Münster (Tribunalul Administrativ Superior din Münster, Germania), în fața căruia reclamantul din litigiul principal a declarat apel, a anulat măsura de returnare la frontiera italiană, dar a respins în rest apelul. Această instanță a arătat că persoanei interesate i-a fost refuzat dreptul de azil în Germania în mod întemeiat, din moment ce aceasta sosise dintr-o „țară terță sigură”, în speță, Italia, în care nu risca să fie supusă unui tratament inuman sau degradant, în sensul articolului 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950. În schimb, instanța menționată a considerat că măsura de returnare la frontiera italiană era ilegală, deoarece nu se stabilise că Republica Italiană era dispusă în continuare să îl preia pe reclamantul din litigiul principal după expirarea, la 5 februarie 2015, a permisului de ședere și a documentului de călătorie pe care autoritățile italiene i le-au eliberat.
- 33 Reclamantul din litigiul principal a formulat recurs în fața Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, Germania). Acesta susține, printre altele, că Oficiul nu putea să renunțe la un interviu personal cu el înainte să adopte decizia din 18 februarie 2013. În plus, din moment ce i s-a recunoscut statutul de refugiat într-un alt stat membru și în lipsa unei decizii de inadmisibilitate, conform articolului 25 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2005/85, cererea sa de protecție internațională nu ar fi putut fi respinsă pentru motivul că ar fi intrat în Germania dintr-o țară terță sigură.

- 34 Republica Federală Germania consideră că cererea de azil a reclamantului din litigiul principal este, în orice caz, inadmisibilă în prezent, în aplicarea articolului 29 alineatul (1) punctul 2 din AsylG, al cărui conținut corespunde, în ceea ce privește situația în care solicitantul a obținut deja recunoașterea statutului de refugiat într-un alt stat membru, articolului 25 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2005/85 și articolului 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva privind procedurile, care l-a înlocuit. Obligația de a efectua interviul cu reclamantul din litigiul principal nu ar fi fost încălcată din moment ce, în aplicarea articolului 12 alineatul (4) din Directiva 2005/85, lipsa unui interviu personal în ipotezele vizate de această dispoziție nu împiedică autoritatea competentă să decidă cu privire la o cerere de azil.
- 35 Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală) constată că Oficiul nu putea să refuze examinarea cererii de azil cu care era sesizat pentru motivul că reclamantul din litigiul principal venea dintr-o țară terță sigură. Astfel, întrucât dreptul național trebuie interpretat în conformitate cu dreptul Uniunii, o țară terță sigură nu ar putea fi decât un stat care nu este un stat membru al Uniunii. Ar fi, așadar, necesar să se stabilească dacă decizia în discuție în litigiul principal poate fi considerată ca fiind o decizie de respingere întemeiată pe inadmisibilitatea cererii de azil, conform articolului 29 alineatul (1) punctul 2 din AsylG.
- 36 În acest context, Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală) consideră că este necesar să se stabilească consecințele pe care le are asupra legalității unei astfel de decizii de inadmisibilitate încălcarea obligației de a da solicitantului de protecție internațională posibilitatea de a avea un interviu personal, prevăzută la articolul 12 alineatul (1) din Directiva 2005/85, atunci când solicitantul are ocazia să prezinte în cadrul căii de atac toate elementele care se opun deciziei de respingere și când aceste elemente nu pot conduce la modificarea acestei decizii pe fond pentru motive de drept. Această instanță observă, printre altele, că Oficiul a adoptat decizia în discuție în litigiul principal fără să asculte în prealabil persoana interesată cu privire la faptele comunicate de autoritățile italiene și nici cu privire la respingerea cererii sale de azil avută în vedere.
- 37 Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală) arată că procedura aleasă de Oficiu a încălcat obligația de a efectua un interviu personal cu reclamantul din litigiul principal, prevăzută la articolul 12 din Directiva 2005/85, întrucât niciuna dintre excepțiile enunțate la această dispoziție nu se aplica în speță. Aceeași era situația în ceea ce privește ipoteza unei aplicări a articolului 14 și a articolului 34 alineatul (1) din Directiva privind procedurile. Prin urmare, ar fi necesar să se stabilească dacă excepțiile prevăzute la articolul 12 alineatele (2) și (3) din Directiva 2005/85, precum și la articolul 14 alineatul (2) din Directiva privind procedurile sunt exhaustive sau dacă, ținând seama de autonomia procedurală a statelor membre, dreptul Uniunii admite ca acestea să poată prevedea alte excepții.
- 38 Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală) arată, în această privință, că, potrivit articolului 46 din VwVfG, lipsa interviului nu constituie decât o neregularitate minoră atunci când este evident că această lipsă nu a avut nicio incidență asupra fondului deciziei în cauză. Aceasta ar fi situația în speță, dat fiind că o decizie de inadmisibilitate conform articolului 29 alineatul (1) punctul 2 din AsylG este o decizie nediscreționară, în cadrul căreia Oficiul și instanțele administrative sunt ținute să cerceteze din oficiu cauza în discuție și să verifice toate condițiile de aplicare a normei, inclusiv pe cele nescrise. Astfel, ținând seama de controlul jurisdicțional complet efectuat de instanțele administrative și de faptul că acestea acordă, ele însele, solicitanților dreptul de a fi ascultați, lipsa unui interviu personal cu ocazia procedurii administrative ar fi compensată de audierea efectuată cu ocazia procedurii jurisdicționale ulterioare.

- 39 În aceste condiții, Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 14 alineatul (1) prima teză din Directiva [privind procedurile] sau dispoziția anterioară de la articolul 12 alineatul (1) prima teză din Directiva [2005/85] se opune aplicării unei dispoziții naționale potrivit căreia respingerea ca inadmisibilă a unei cereri de azil intervenită în cadrul exercitării abilitării conferite prin articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva [privind procedurile] sau prin dispoziția anterioară de la articolul 25 alineatul (2) litera (a) din Directiva [2005/85] fără efectuarea interviului personal cu solicitantul nu duce la anularea deciziei din cauza lipsei interviului atunci când solicitantul are ocazia, în cadrul procedurii căii de atac, să prezinte toate circumstanțele care se opun unei decizii de inadmisibilitate, fără însă ca aceste elemente să poată conduce la modificarea pe fond a deciziei adoptate?”

Procedura în fața Curții

- 40 Instanța de trimitere a solicitat Curții să judece prezenta cauză potrivit procedurii accelerate, în aplicarea articolului 105 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții. În susținerea cererii sale, a arătat în esență că trebuie să se pornească de premisa că Oficiul și instanțele administrative germane sunt sesizate în prezent cu mai multe mii de proceduri în care se ridică, cel puțin în parte, aceleași întrebări precum cele invocate în cadrul prezentei trimeri preliminare și că, din cauza acestei trimeri, ele nu pot fi soluționate în mod definitiv.
- 41 Din articolul 105 alineatul (1) din Regulamentul de procedură rezultă că, la cererea instanței de trimitere sau, cu titlu excepțional, din oficiu, președintele Curții poate, după ascultarea judecătorului raportor și a avocatului general, în cazul în care natura cauzei impune examinarea acesteia în termen scurt, să decidă judecarea trimeri preliminare potrivit procedurii accelerate care derogă de la prevederile respectivului regulament de procedură.
- 42 În speță, la 13 septembrie 2017, după ascultarea judecătorului raportor și a avocatului general, președintele Curții a decis să respingă cererea formulată de instanța de trimitere menționată la punctul 40 din prezenta hotărâre. Această decizie s-a întemeiat pe faptul că motivul invocat de instanța de trimitere, prezentat de aceeași instanță în cauzele în care s-a pronunțat Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții (C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219), nu este de natură să demonstreze că sunt îndeplinite în prezenta cauză condițiile definite la articolul 105 alineatul (1) din Regulamentul de procedură (a se vedea în acest sens Ordonanța președintelui Curții din 14 iulie 2017, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17 și C-319/17, nepublicată, EU:C:2017:561, punctele 17-21, precum și Ordonanța din 19 septembrie 2017, Magamadov, C-438/17, nepublicată, EU:C:2017:723, punctele 15-19).
- 43 Prin decizia președintelui Curții din 26 septembrie 2017, prezenta cauză a fost conexată cu cauzele C-540/17 și C-541/17, Hamed și Omar, pentru buna desfășurare a fazei scrise și a fazei orale ale procedurii, precum și în vederea pronunțării hotărârii. Prin decizia președintelui Curții din 14 mai 2019, s-a revenit asupra măsurii conexării, pentru motivul că întrebările care au justificat conexarea au fost retrase de instanța de trimitere în urma pronunțării Hotărârii din 19 martie 2019, Ibrahim și alții (C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219), în așteptarea căreia fusese suspendată judecarea cauzelor C-540/17 și C-541/17, Hamed și Omar.

Cu privire la întrebarea preliminară

- 44 Cu titlu introductiv, este necesar să se constate că reiese din cererea de decizie preliminară că, în aplicarea articolului 77 alineatul (1) prima teză din AsylG, instanța de trimitere trebuie să își întemeieze decizia în litigiul principal pe situația de fapt și de drept existentă la data ultimei ședințe în

fața acestei instanțe sau, în lipsa unei ședințe, la data la care se pronunță decizia. Prin urmare, instanța menționată va aplica dispozițiile naționale de transpunere a Directivei privind procedurile, printre altele, cele referitoare, pe de o parte, la interviul personal cu solicitantul și, pe de altă parte, la motivul de inadmisibilitate care figurează la articolul 33 alineatul (2) litera (a) din aceasta. O astfel de aplicare imediată, inclusiv a acestei din urmă dispoziții, în privința unor cereri depuse înainte de data de 20 iulie 2015 și care nu au fost încă soluționate în mod definitiv, este permisă în temeiul articolului 52 primul paragraf din Directiva privind procedurile, atunci când, precum în litigiul principal, solicitantului i s-a acordat deja de către un stat membru statutul de refugiat și nu numai o protecție subsidiară (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctul 74, precum și Ordonanța din 13 noiembrie 2019, Hamed și Omar, C-540/17 și C-541/17, nepublicată, EU:C:2019:964, punctul 30).

- 45 În aceste condiții, întrebarea adresată trebuie înțeleasă ca vizând în esență aspectul dacă articolul 14 alineatul (1) din Directiva privind procedurile trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia încălcarea obligației de a da solicitantului unei protecții internaționale posibilitatea de a avea un interviu personal înainte de adoptarea unei decizii de inadmisibilitate întemeiate pe articolul 33 alineatul (2) litera (a) din această directivă nu duce la anularea acestei decizii și la trimiterea cauzei spre soluționare la autoritatea decizională atunci când solicitantul are ocazia să își prezinte, în cadrul procedurii căii de atac, toate argumentele împotriva deciziei menționate și când aceste argumente nu sunt susceptibile să modifice această decizie.
- 46 Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie arătat, în primul rând, că Directiva privind procedurile prevede în mod neechivoc obligația de a da solicitantului unei protecții internaționale posibilitatea de a avea un interviu personal înainte de adoptarea unei decizii cu privire la cererea sa.
- 47 Astfel, articolul 14 alineatul (1) din Directiva privind procedurile stabilește, așa cum prevedea articolul 12 alineatul (1) din Directiva 2005/85, că, înainte de adoptarea unei decizii de către autoritatea decizională, solicitantului i se dă posibilitatea de a avea un interviu personal cu privire la cererea sa de protecție internațională cu o persoană competentă în temeiul legislației interne să efectueze acest interviu. Această obligație, care face parte din principiile de bază și, respectiv, din garanțiile fundamentale enunțate în capitolul II din aceste directive, este valabilă atât pentru deciziile privind admisibilitatea, cât și pentru deciziile pe fond.
- 48 Împrejurarea că obligația menționată se aplică și deciziilor de admisibilitate este, de altfel, în prezent, confirmată expres la articolul 34 din Directiva privind procedurile, intitulat „Norme speciale referitoare la interviul privind admisibilitatea”, care prevede la alineatul (1) că, înainte ca autoritatea decizională să decidă cu privire la admisibilitatea unei cereri de protecție internațională, statele membre permit solicitanților să își prezinte opiniile cu privire la aplicarea motivelor menționate la articolul 33 din directivă în situațiile lor personale și că, în acest scop, statele membre efectuează interviuri personale privind admisibilitatea cererii.
- 49 În ipoteza în care autoritatea decizională intenționează să considere inadmisibilă o cerere de protecție internațională în aplicarea motivului vizat la articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva privind procedurile, interviul personal privind admisibilitatea cererii are ca obiectiv să dea solicitantului nu numai ocazia să se exprime cu privire la aspectul dacă i-a fost efectiv acordată o protecție internațională de către un alt stat membru, ci, mai ales, posibilitatea de a prezenta ansamblul elementelor ce caracterizează situația sa specifică, pentru a permite acestei autorități să excludă ipoteza că solicitantul respectiv va fi expus, în cazul unui transfer către acest alt stat membru, unui risc serios de a fi supus unui tratament inuman sau degradant, în sensul articolului 4 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- 50 În această privință, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, articolul 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva privind procedurile se opune ca un stat membru să exercite posibilitatea oferită de această dispoziție de a respinge o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă, pentru motivul că

un alt stat membru a acordat deja solicitantului o astfel de protecție, atunci când condițiile de viață previzibile pe care le-ar avea solicitantul menționat în calitate de beneficiar al unei astfel de protecții în acest alt stat membru l-ar expune unui risc serios de a suferi un tratament inuman sau degradant în sensul articolului 4 din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctul 101, precum și Ordonanța din 13 noiembrie 2019, Hamed și Omar, C-540/17 și C-541/17, nepublicată, EU:C:2019:964, punctul 43).

- 51 În acest context, Curtea a precizat deja că pragul deosebit de ridicat de gravitate impus de articolul 4 din cartă ar fi atins atunci când indiferența autorităților unui stat membru ar avea drept consecință faptul că o persoană în întregime dependentă de ajutorul public s-ar afla, independent de voința sa și de alegerile sale personale, într-o situație de lipsuri materiale extreme care nu i-ar permite să facă față celor mai elementare nevoi ale sale, cum sunt îndeosebi cele de a se hrăni, de a se spăla și de a-și asigura o locuință, și care i-ar aduce atingere sănătății fizice sau mentale ori care ar aduce-o într-o stare de degradare incompatibilă cu demnitatea umană (Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctul 90, precum și Ordonanța din 13 noiembrie 2019, Hamed și Omar, C-540/17 și C-541/17, nepublicată, EU:C:2019:964, punctul 39).
- 52 Astfel, atunci când autoritățile unui stat membru dispun de elemente prezentate de solicitant pentru a dovedi existența unui astfel de risc în statul membru care a acordat deja protecția internațională, aceste autorități sunt obligate să aprecieze, pe baza unor elemente obiective, fiabile, precise și actualizate în mod corespunzător și în raport cu standardul de protecție a drepturilor fundamentale garantate de dreptul Uniunii, realitatea unor deficiențe fie sistemice sau generalizate, fie afectând anumite grupuri de persoane (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 martie 2019, Ibrahim și alții, C-297/17, C-318/17, C-319/17 și C-438/17, EU:C:2019:219, punctul 88, precum și Ordonanța din 13 noiembrie 2019, Hamed și Omar, C-540/17 și C-541/17, nepublicată, EU:C:2019:964, punctul 38). Pe de altă parte, nu se poate exclude în totalitate că un solicitant de protecție internațională poate să demonstreze existența unor împrejurări excepționale care îi sunt proprii și care ar implica faptul că o retrimiteră în statul membru care i-a acordat deja o protecție internațională l-ar expune, din cauza vulnerabilității sale deosebite, la un risc de a fi supus unor tratamente contrare articolului 4 din cartă (a se vedea prin analogie Hotărârea din 19 martie 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, punctul 95).
- 53 Rezultă că aprecierea unui astfel de risc trebuie să fie efectuată după ce i s-a oferit solicitantului posibilitatea să prezinte toate elementele, în special pe cele de ordin personal, susceptibile să confirme existența acestui risc.
- 54 Interviu personal privind admisibilitatea cererii, prevăzut la articolul 14 alineatul (1) și la articolul 34 alineatul (1) din Directiva privind procedurile, are, astfel, o importanță fundamentală în vederea asigurării faptului că articolul 33 alineatul (2) litera (a) din această directivă este, în fapt, aplicat în deplină conformitate cu articolul 4 din cartă. Astfel, acest interviu permite autorității decizionale să evalueze situația specifică a solicitantului, precum și gradul de vulnerabilitate a acestuia, după cum permite respectivei autorități să se asigure că solicitantul a fost invitat să furnizeze toate elementele susceptibile să demonstreze că o retrimiteră în statul membru care i-a acordat o protecție internațională l-ar expune riscului unor tratamente contrare acestui articol 4.
- 55 În al doilea rând, trebuie constatat că articolul 34 alineatul (1) din Directiva privind procedurile precizează că statele membre pot face o excepție de la regula potrivit căreia efectuează un interviu personal cu solicitantul privind admisibilitatea cererii sale de protecție internațională numai în conformitate cu articolul 42 din această directivă, în cazul unei cereri ulterioare. Or, reiese din decizia de trimitere că litigiul principal nu se încadrează într-o asemenea situație.

- 56 Prin urmare, este necesar să se examineze, în al treilea rând, aspectul dacă încălcarea, în timpul procedurii în primă instanță în fața autorității decizionale, a obligației de a da solicitantului de protecție internațională posibilitatea de a avea un interviu personal, prevăzută la articolele 14 și 34 din directiva menționată, trebuie în mod necesar să ducă la anularea deciziei de respingere și la trimiterea cauzei spre soluționare la această autoritate.
- 57 Din moment ce Directiva privind procedurile nu reglementează în mod expres consecințele juridice ale încălcării acestei obligații, ele intră în sfera dreptului național, astfel cum au indicat toate părțile care au prezentat observații, cu condiția ca dispozițiile naționale aplicabile în acest sens să fie de aceeași natură precum cele de care beneficiază particularii în situații de drept național comparabile (principiul echivalenței) și să nu facă în practică imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea dreptului conferit de ordinea juridică a Uniunii (principiul efectivității) (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 septembrie 2013, G. și R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, punctul 35, precum și jurisprudența citată).
- 58 În ceea ce privește principiul echivalenței, trebuie să se constate că Curtea nu dispune de niciun element care să permită să dea naștere unei îndoieli cu privire la conformitatea cu acest principiu a unei reglementări precum cea în discuție în litigiul principal.
- 59 În ceea ce privește principiul efectivității și, prin urmare, aspectul dacă aplicarea articolului 46 VwVfG în contextul în discuție în litigiul principal ar face practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de Directiva privind procedurile, trebuie arătat că împrejurarea că legiuitorul Uniunii a ales, în cadrul acestei directive, să prevadă, pe de o parte, o obligație clară și expresă în sarcina statelor membre de a da solicitantului de protecție internațională posibilitatea de a avea un interviu personal înainte de adoptarea unei decizii cu privire la cererea sa și, pe de altă parte, o listă exhaustivă de excepții de la această obligație demonstrează importanța fundamentală pe care legiuitorul o acordă unui astfel de interviu personal pentru procedura privind azilul.
- 60 În plus, împrejurarea că, în aplicarea articolului 14 alineatul (1) și a articolului 34 alineatul (1) din Directiva privind procedurile, posibilitatea de a avea un interviu personal trebuie să fie dată solicitantului în timpul procedurii în primă instanță înainte ca autoritatea decizională să ia o decizie cu privire la cerere urmărește să asigure, încă din această primă etapă, stabilirea corectă a nevoii de protecție internațională a acestui solicitant în statul membru respectiv, ceea ce este, astfel cum subliniază considerentele (18) și (22) ale acestei directive, atât în interesul acestui stat membru, cât și al solicitantului menționat, întrucât contribuie, printre altele, la obiectivul celerității.
- 61 În acest context, trebuie amintit că Directiva privind procedurile face distincție între „autoritate decizională”, pe care o definește la articolul 2 litera (f) ca „orice organism cvasijudiciar sau administrativ dintr-un stat membru responsabil de examinarea cererilor de protecție internațională și având competența de a hotări în primă instanță în astfel de cazuri”, pe de o parte, și „instanță judecătorească”, prevăzută la articolul 46, care se ocupă de soluționarea căilor de atac, pe de altă parte. În plus, rezultă din considerentele (16) și (22), din articolul 4, precum și din economia generală a acestei directive că examinarea cererii de protecție internațională de către un organism administrativ sau cvasijudiciar dotat cu mijloace specifice și cu un personal specializat în materie reprezintă o fază esențială a procedurilor comune instituite de această directivă (Hotărârea din 25 iulie 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punctele 103 și 116).
- 62 Cu toate acestea, Curtea a avut deja ocazia să constate că cerința unei examinări depline și *ex nunc* atât a elementelor de fapt, cât și a elementelor de drept în cadrul unei căi de atac, enunțată la articolul 46 alineatul (3) din Directiva privind procedurile, poate purta și asupra motivelor de inadmisibilitate a cererii de protecție internațională prevăzute la articolul 33 alineatul (2) din această directivă, atunci când dreptul național permite acest lucru. În cazul în care instanța sesizată cu calea de atac are în vedere să examineze un motiv de inadmisibilitate care nu a fost examinat de autoritatea decizională,

ea trebuie să procedeze la audierea solicitantului pentru a permite acestuia să își prezinte în persoană, într-o limbă pe care o cunoaște, opinia privind aplicarea motivului menționat la situația sa personală (Hotărârea din 25 iulie 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, punctul 130).

- 63 Rezultă că este, de asemenea, posibil, în principiu, ca instanța sesizată cu calea de atac să audieze solicitantul privind aplicabilitatea la situația sa personală a unuia dintre motivele de inadmisibilitate prevăzute la articolul 33 alineatul (2) din Directiva privind procedurile, atunci când decizia de respingere a fost întemeiată pe acest motiv, însă autoritatea decizională nu a dat în prealabil posibilitatea solicitantului să fie ascultat cu privire la acest subiect în timpul unui interviu personal.
- 64 În această privință, trebuie să se arate, însă, că dreptul conferit solicitantului de articolele 14 și 34 din Directiva privind procedurile de a-și putea expune, în timpul unui interviu personal, punctul de vedere privind aplicabilitatea la situația sa personală a unui astfel de motiv de inadmisibilitate este însoțit de garanții specifice care au rolul de a asigura eficacitatea acestui drept.
- 65 Astfel, reiese din articolul 15 alineatele (2) și (3) din Directiva privind procedurile că interviul personal trebuie să aibă loc în condiții care asigură o confidențialitate corespunzătoare și să permită solicitantului să prezinte toate motivele cererii sale. În ceea ce privește în special acest din urmă aspect, articolul 15 alineatul (3) litera (a) din directivă impune statelor membre să se asigure că persoana care efectuează interviul este competentă pentru a ține seama de situația personală și generală în care se înscrie cererea, inclusiv de originea culturală, sexul, orientarea sexuală, identitatea sexuală sau de vulnerabilitatea solicitantului. La rândul său, articolul 15 alineatul (3) litera (b) din directiva menționată impune statelor membre ca, în măsura posibilului, să asigure efectuarea interviului cu solicitantul de către o persoană de același sex, dacă solicitantul cere acest lucru, cu excepția cazului în care autoritatea decizională are motive pentru a considera că solicitarea se bazează pe motive care nu au legătură cu dificultățile din partea solicitantului de a prezenta toate motivele solicitării sale. În plus, articolul 15 alineatul (3) litera (c) din aceeași directivă impune statelor membre să aleagă un interpret capabil să asigure o comunicare corespunzătoare între solicitant și persoana care efectuează interviul, în scopul punerii în aplicare a dreptului solicitantului, prevăzut la articolul 12 alineatul (1) litera (b) din Directiva privind procedurile, de a beneficia, atunci când este necesar, de serviciile unui interpret pentru a prezenta autorităților competente argumentele sale. În ceea ce privește articolul 15 alineatul (3) litera (e) din directivă, acesta impune statelor membre să se asigure că interviurile cu minori se efectuează într-o formă adaptată acestora.
- 66 Astfel cum a arătat în esență domnul avocat general la punctele 106, 109 și 115 din concluziile sale, împrejurarea că legiuitorul Uniunii nu s-a limitat să precizeze, la articolele 14 și 34 din Directiva privind procedurile, obligația de a da solicitantului posibilitatea de a avea un interviu personal, ci a ales să impună, în plus, statelor membre norme specifice și detaliate în ceea ce privește modalitatea în care trebuie să se desfășoare acest interviu demonstrează importanța fundamentală pe care legiuitorul o acordă nu numai efectuării înseși a unui astfel de interviu, ci și condițiilor în care acesta trebuie să aibă loc și a căror respectare constituie o premisă pentru validitatea unei decizii de constatare a inadmisibilității unei cereri de azil.
- 67 În plus, rezultă din considerentele (29) și (32) ale acestei directive că astfel de condiții vizează, printre altele, să asigure că orice solicitant beneficiază, în funcție de sex și de situația sa personală, de garanții procedurale adecvate. Prin urmare, este necesar să se stabilească, în raport cu situația specifică a solicitantului și de la caz la caz, care dintre condițiile menționate îi sunt aplicabile.
- 68 În aceste condiții, ar fi incompatibil cu efectul util al Directivei privind procedurile, în special al articolelor 14, 15 și 34 din aceasta, ca instanța sesizată cu calea de atac să poată confirma o decizie care a fost adoptată de autoritatea decizională cu încălcarea obligației de a da solicitantului posibilitatea de a avea un interviu personal cu privire la cererea sa de protecție internațională, fără să efectueze ea însăși audierea solicitantului, cu respectarea condițiilor și a garanțiilor fundamentale aplicabile în speță.

- 69 Astfel, după cum a arătat în esență domnul avocat general la punctul 103 din concluziile sale, în lipsa unei astfel de audieri, dreptul solicitantului la un interviu personal, în condiții care să îi asigure confidențialitatea corespunzătoare și care să îi permită să prezinte toate motivele cererii sale, inclusiv elementele care militează în favoarea admisibilității acesteia, nu este asigurat în nicio etapă a procedurii privind azilul, ceea ce ar anihila o garanție pe care legiuitorul Uniunii a considerat-o fundamentală în cadrul acestei proceduri.
- 70 Desigur, reiese dintr-o jurisprudență constantă a Curții că, pentru ca o încălcare a dreptului la apărare să determine anularea deciziei adoptate în procedura administrativă în discuție, este necesar, în principiu, ca, în lipsa acestei neregularități, această procedură să fi putut ajunge la un rezultat diferit (a se vedea Hotărârea din 10 septembrie 2013, G. și R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, punctul 38, precum și jurisprudența citată). Această jurisprudență nu poate fi însă transpusă în privința încălcării articolelor 14, 15 și 34 din Directiva privind procedurile. Astfel, pe de o parte, ele prevăd, în termeni imperativi, obligația statelor membre de a da solicitantului posibilitatea de a avea un interviu personal, precum și norme specifice și detaliate cu privire la modalitatea în care trebuie să se desfășoare acest interviu. Pe de altă parte, astfel de norme urmăresc să asigure că solicitantul a fost invitat să furnizeze, în cooperare cu autoritatea decizională a acestui interviu, toate elementele relevante pentru a aprecia admisibilitatea și, dacă este cazul, temeinicia cererii sale de protecție internațională, ceea ce conferă acestui interviu, astfel cum s-a arătat la punctul anterior, o importanță primordială în procedura de examinare a acestei cereri (a se vedea prin analogie Hotărârea din 14 mai 2020, NKT Verwaltung și NKT/Comisia, C-607/18 P, nepublicată, EU:C:2020:385, punctul 57, precum și jurisprudența citată).
- 71 Trebuie adăugat, având în vedere întrebările instanței de trimitere cu privire la acest aspect, că nu sunt suficiente pentru a compensa lipsa audierii nici posibilitatea de care dispune solicitantul de a prezenta în scris, cu ocazia căii de atac, elementele care pun în discuție validitatea deciziei de inadmisibilitate adoptate cu privire la cererea sa de protecție, nici obligația impusă de dreptul național autorității decizionale și instanței sesizate cu calea de atac de a cerceta din oficiu toate faptele relevante. În plus, deși faptul că o dispoziție care transpune în dreptul național motivele de inadmisibilitate prevăzute la articolul 33 alineatul (2) din Directiva privind procedurile lasă autorității decizionale o marjă de apreciere în ceea ce privește oportunitatea aplicării vreunui dintre motive în speță ar putea, desigur, să facă necesară trimiterea cauzei la această autoritate, lipsa unei astfel de marje de apreciere în dreptul german nu poate justifica, în schimb, refuzul de a permite solicitantului exercitarea dreptului de a fi ascultat, așa cum este conceput de această directivă. Astfel, după cum reiese din cuprinsul punctelor 59-69 din prezenta hotărâre, în lipsa unui interviu personal în fața autorității decizionale în primă instanță, este posibilă asigurarea caracterului efectiv al dreptului de a fi ascultat în etapa ulterioară a procedurii numai dacă se efectuează un astfel de interviu în fața instanței sesizate cu o cale de atac împotriva deciziei de inadmisibilitate adoptate de această autoritate și cu respectarea tuturor condițiilor prevăzute de Directiva privind procedurile.
- 72 În speță, reiese din răspunsul dat de instanța de trimitere la o cerere de lămuriri adresată de Curte că, în cazul încălcării obligației de a da posibilitatea de a avea un interviu personal în timpul procedurii în primă instanță în fața autorității decizionale, dreptul german nu asigură în mod sistematic dreptul solicitantului la o audiere personală în cadrul procedurii căii de atac. În plus, de asemenea, potrivit acestui răspuns, deși este posibil, printr-o interpretare și o aplicare conforme ale dispozițiilor naționale cu dreptul Uniunii, să se asigure o astfel de audiere oricărui solicitant, respectarea tuturor condițiilor la care articolul 15 din Directiva privind procedurile supune interviul personal nu ar putea fi asigurată în cadrul unei audieri realizate în fața instanței sesizate cu calea de atac, din cauza normelor de procedură judiciară națională.
- 73 În definitiv, revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă, în cadrul procedurii din litigiul principal, a fost dată sau poate fi încă dată domnului Addis posibilitatea de a fi audiat, cu respectarea condițiilor și a garanțiilor fundamentale aplicabile litigiului principal, pentru a-i permite acestuia să prezinte în persoană, într-o limbă pe care o cunoaște, opinia sa cu privire la aplicarea motivului vizat la articolul 33 alineatul (2) litera (a) din această directivă la situația sa personală. În ipoteza în care

această instanță ar aprecia că această posibilitate nu poate fi asigurată persoanei interesate în cadrul procedurii căii de atac, îi va reveni acesteia sarcina de a anula decizia de respingere și de a trimite cauza spre soluționare la autoritatea decizională.

- 74 Rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că articolele 14 și 34 din Directiva privind procedurile trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale potrivit căreia încălcarea obligației de a da solicitantului unei protecții internaționale posibilitatea de a avea un interviu personal înainte de adoptarea unei decizii de respingere întemeiate pe articolul 33 alineatul (2) litera (a) din această directivă nu duce la anularea acestei decizii și la trimiterea cauzei spre soluționare la autoritatea decizională, cu excepția cazului în care această reglementare permite solicitantului, în cadrul procedurii căii de atac împotriva unei astfel de decizii, să prezinte în persoană toate argumentele sale împotriva deciziei menționate, cu ocazia unei audieri care respectă condițiile și garanțiile fundamentale aplicabile, prevăzute la articolul 15 din directiva menționată, iar aceste argumente nu sunt susceptibile să modifice respectiva decizie.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 75 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Articolele 14 și 34 din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale potrivit căreia încălcarea obligației de a da solicitantului unei protecții internaționale posibilitatea de a avea un interviu personal înainte de adoptarea unei decizii de respingere întemeiate pe articolul 33 alineatul (2) litera (a) din această directivă nu duce la anularea acestei decizii și la trimiterea cauzei spre soluționare la autoritatea decizională, cu excepția cazului în care această reglementare permite solicitantului, în cadrul procedurii căii de atac împotriva unei astfel de decizii, să prezinte în persoană toate argumentele sale împotriva deciziei menționate, cu ocazia unei audieri care respectă condițiile și garanțiile fundamentale aplicabile, prevăzute la articolul 15 din directiva menționată, iar aceste argumente nu sunt susceptibile să modifice respectiva decizie.

Semnături